

Botaniska Notiser 1856 ss. 84-87

<sid 84> 5. Anmärkningar om *Gnaphalium sylvaticum*, af

L. L. Laestadius

Klimatet i Norden är mera fuktigt än annorstädes, hvilket frambringa åtskilliga växtformer, som icke förekomma längre söderut. Man kan lätteligen blifva bedragen på dessa former och anse dem för verkliga <sid 85> arter, om man icke har tillgång på mellanliggande och sammanbindande former. Sådant är förhållandet med åtskilliga vattenväxter, t. ex. *Sparganium*, *Calamagrostis*, *Potamogeton* m. fl. Men äfven torrkan, när den inträffar, kan åstadkomma sådana former, som man aldrig sett förr; t. ex. *Sparganium natans* Lin. kan under torra somrar blifva *Spargan erectum* Lin. och tvärtom kan *Sparg. erectum* Lin. under regninga somrar blifva *Sparg. natans*. Ett annat exempel hafva vi uti *Gnaphalium sylvaticum* Lin., hvilken tyckes vara väl skild från *Gn. supinum*; men när torra och varma somrar inträffa, tyckas vissa former af *Gn. sylvaticum* gå så nära *Gn. supinum*, att man måste vara mycket uppmärksam om man skall kunna skilja den ena artens mörre former från den andras större former. År 1855 var brist på regn från våren, och försommaren varm. *Gnaphal. sylvaticum*, annars så vanlig häromkring, syntes icke till, men i slutet af Augusti och början af September kom regn, och då först började *Gnaphal. sylvaticum* att växa, men den var så kort och späd, att den med möda kunde skiljas från *Gn. supinum*, hvilken äfven förekommer här i Pajala, ehuru sparsamt. Höstformen af *Gn. sylvat.* blef, lika som *Gn. supin.* i fjällen, utan stjelk, och såg rätt besynnerlig ut. Man skulle, utan kunskap om orsaken till denna höstform, hafva kunnat anse den för ett nova species, om icke de mångfaldiga mellanliggande formerna visat att den verkligen hör till *Gnaphal. sylvaticum*, hvilken härstädes tyckes vara väl skild från *Gnaphalium Norvegicum* Retz. Båda arterna förekomma här växande om hvarandra, utan synbara

öfvergångar. Jag vill här anmärka några former af *Gnaphal. sylvaticum*, som visa, huruledes klimatet inverkar på växternas vegetation.

Gnaphalium sylvaticum. Lin. et Auctorum.

a) *Elongatum*: caule pedali, folia radicalia nulla (quæ ut in *Gnaph. norvegico* seorsim crescunt); capitulis infeoribus pedunculatis, distantibus, superioribus in spicam foliaceam congestis. Hab. ad margines agrorum rarius **1851**.

b) *Densiflorum*: semipedalis; folia radicalia parva; spica subovata, condensata in apice caulis. Hab. locis apertis siccioribus. <side 86>

c) *Rariflorum*: semipedalis; capitulis distantibus; folia radicalia emarcida. Hab. in sylvis umbrosis. Hæc forma valde gracilis et agre a *Gn. supino* majori distingvitur.

d) *Procumbens*: caulibus multics ex una radice enatis, procumbentibus, bipollicaribus, foliis radicalibus emarcidis. Hab. locis durioribus. Forma æstivalis.

e) *Radiciflorum*: floribus a radice per totum caulem, ad apicem sparsis; foliis radicalibus plurimis lineari oblongis (non emarcidis). Hab. locis duris, lapidosis. Forma serotina, auctumno florens anno **1855**.

f) *Serotinum*: foliis elongatis, lineari oblongis; caulibus abbreviatis, floribus in capitulum congestis. Forma maxime serotina florens auctumbo initio Octobris 1855. Hab. locis denudatis apertis.

g) *Subsupinum*: caule pancifloro, abbreviato, gracili, paucifolio. Habitat in ericetis circa Pajala **1855**. Valde similis *Gn. supino*.

Ex his rariflorum, vernalis est forma, elongatum, densiflorum, æestivales; procumbens, radiciflorum, serotinum, et subsupinum, auctumnales sunt, et certis annis tantum obveniunt; æstate calida, ut anno **1855**, quo anno

inopia pluviae crescere non potuit, sed demum versus auctumnum, primum folia, deinde caules abbreviati vegetare caeperunt, ideoque forma maxime serotina fere acaulis fuit.

Omnes istae formae singulares distinguuntur a Gn. supino foliis supra denudatis, latioribus; floribus magis coloratis; occurrunt tamen individua valde dubia, inter Gn. sylvaticum et supinum media, quae si specimina plurima invenirentur, Gnaphalium fuscum quodem modo efficere possent. Differt enim Gnaphal, supinum a Gnaphalio fusco, foliis linearibus, acuminatis, duplo longioribus; calycibus extimis acutioribus, glaberrimis. Secundum hanc notam Fig. b. c. In Sv. Bot. Tab. **716**. ad Gnaphalium fuscum pertinerent, sed Fig. a. ibid. ad Gnaphalium supinum pertinet, quippe Gn. fuscum in Lapponia Tornensi a me non visum, ubi Gnaphal, supinum frequens. Gnaphalium norvegicum differt, secund. diagnosin Kochii, »foliis utrimque lanuginosis», radice simplici (minime ramosa et stolonifera, ut Gn sylvaticum).

<side 87>

α. *Glomeratum*: floribus in spicam oblongam congestis; foliis (a radice liberis et seorsim crescentibus) oblongis obtusiusculis; caulinis oblongis acutis. Hab. in Lapponia Lulensi, et latere Norvegico passim.

β. *Fuscatum*: floribus inferioribus sparsis, superioribus in spicam contiguam approximatis; folia seorsim crescentia, lanceolata, acuminata. Hab. in Lapponia Tornensi et alibi. Folia incauta exsiccatione infuscantur.

Obs. Folia illa radicalia sed seorsim crescentia, biennem plantam significant, etsi perennis esse videtur. Forsitan folia prima seorsim crescunt, sine caule, deinde posteriore et sequentibus annis caulis enititur. Hoc faktum tanlummodo semel e Gn. sylvatico, v. elongato observatum, cujus folia radicalia desiderantur el tamen folia prima a cauli remota, seorsim proveniunt.